

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2021-12-31

Granskningsrapport

Alingsås kommun

KPMG AB

2022-03-28

Antal sidor 9

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	2
1.1	Syfte och revisionsfråga	2
1.2	Revisionskriterier	2
1.3	Metod och avgränsningar	2
2	Resultat av granskningen	3
2.1	Förvaltningsberättelse	3
2.2	Redovisningsprinciper	4
2.3	Balanskrav	4
2.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	5
2.5	Resultatet	6
2.6	Balansräkning	7
2.7	Kassaflödesanalys	8
2.8	Driftredovisning	9
2.9	Investeringsredovisning	9
2.10	Sammanställd redovisning	9

1 Bakgrund

Vi har av Alingsås kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2021. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap Kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

1.1 Syfte och revisionsfråga

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- Kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallagen, lagen om kommunal bokförings- och redovisning och god redovisningssed i kommuner och regioner samt rekommendationer.
- Resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

1.2 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för vårt uttalande avseende huruvida årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och kommunal bokförings- och redovisningslag (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

1.3 Metod och avgränsningar

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras genom fastställd normering av SKR och Skyrev. Detta innebär att granskningen inte uppfyller de krav som ställs på en auktoriserad revisor eller ett auktoriserat revisionsbolag enligt revisorslagen eller internationella standarder för revision (ISA). Det innebär att vi inte uttalar oss över årsredovisningen så som vi gjort om dessa krav varit uppfyllda.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i årsredovisningen.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

I årsredovisningen har vi granskat de finansiella rapporterna samt tillhörande noter. Sidorna 1-38 har endast granskats utifrån om informationen är förenlig med de finansiella

delarna. Vår granskning innebär att vi tar stickprov på de finansiella siffrorna och att informationen i förvaltningsberättelsen är förenlig med de finansiella delarna, dvs. vi granskar inte alla siffror på nämnda sidor. Övriga sidor i årsredovisningen omfattas inte av denna granskning.

Denna rapport sammanfattar främst i avvikelseform våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkningen
- Balansräkningen
- Kassaflödesanalysen
- Noter
- Drift- och investeringsredovisning
- Sammanställda räkenskaper

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag.
- Översiktlig analys av övriga poster.

Granskningen har faktakontrollerats av koncernredovisningschefen.

2 Resultat av granskningen

2.1 Förvaltningsberättelse

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper (om sådana upprättas enligt 12 kap 2 § LKBR).

RKR preciserar i rekommendation 15 vad förvaltningsberättelsen ska innehålla. Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av LKBR, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse. Vi har inte granskat nämndvis redovisning.

Vi noterar att kommunens förvaltningsberättelse uppfyller kraven vilka preciseras i RKR R15. Vår bedömning är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

2.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Not 1 Redovisningsprinciper" att årsredovisningen till stor del är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationerna från RKR.

Kommunen uppger att avsteg från gällande lagstiftning görs vad gäller redovisningen av pensionsförpliktelser då dessa redovisas enligt fullfonderingsmodellen och inte enligt blandmodellen. Detta innebär att ansvarsförbindelserna lyfts in i balansräkningen som en avsättning. Kommunen redovisar i likhet med föregående år en jämförelse mellan de två modellerna.

Vidare upplyser kommunen om att det arbete som inleddes under 2020 med att klassificera delar av kommunens leasingavtal som endera operationell- eller finansiell leasing har fortsatt under 2021. Enligt RKR R5 Leasing ska finansiella avtal klassas som anläggningstillgång och förpliktelse att betala leasingavgiften redovisas som skuld i balansräkningen. Arbetet med den succesiva övergången görs där de avtal vilka avser leasing och hyra av lös egendom och vilka tecknas från och med 1 januari 2020 redovisas i enlighet med RKR R5. Från och med 2021 tillämpas R5 även på de nya externa hyresavtal vilka kommunen tecknar, dock har inga sådana avtal av väsentlig storlek tecknats under 2021.

Kommunen gör avsteg från gällande lagstiftning för komponentavskrivning. Komponentredovisning görs för nya investeringar from 2016. Detta beslut har tagits av Kommunfullmäktige.

Vid vår granskning har vi stickprovsvis granskat kommunens redovisningsprinciper, genom intervjuer och översiktlig kontroll, mot RKR:s gällande rekommendationer.

Bedömning

Vår bedömning är att kommunen, med undantag av ovan nämnda avsteg, i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

2.3 Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisa detta i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat enligt KL 8 kap 5§. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Kommunens överskott för året uppgår till 185,5 mnkr. Vid avstämning av balanskravet avgår realisationsvinster om 1,1 mnkr samt orealiserade vinster i värdepapper 4,8 mnkr. Tillkommer gör 0,8 mnkr för återföring av orealiserade vinster i värdepapper, varvid årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 180,4 mnkr. Efter att pensionsförpliktelser vilka intjänats före 1998 om 11,2 mnkr avgår konstateras att årets balanskravsresultat uppgår till 169,2 mnkr.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Kommunen har inte en resultatutjämningsreserv (RUR).

Det har i vår granskning inte framkommit någon ytterligare post att ta hänsyn till vid beräkning av balanskravsresultatet. Balanskravet bedöms därmed uppfyllt.

2.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Kommunfullmäktige i Alingsås kommun har fastställt fem finansiella mål och fem verksamhetsmål, till verksamhetsmålen finns det sju tillhörande uppföljningsnyckeltal. Se vidare information på sidorna 24–32 i kommunens årsredovisning.

I vår översiktliga granskning av fullmäktige fattade beslut avseende finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning har vi inte funnit något avvikande.

Kommunstyrelsen har gjort en sammantagen bedömning att god ekonomisk hushållning, utifrån ett helhetsperspektiv uppnås för verksamhetsåret 2021. Bedömningen baseras på att samtliga finansiella mål har uppnåtts och att majoriteten av (tre av fem) verksamhetsmål har uppnåtts.

Vad gäller god ekonomisk hushållning hänvisar RKR till förarbeten till kommunallagen där det betonas vikten av att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning utvärderas för hela kommunala koncernen, d v s kommunen och dess kommunala koncernföretag gemensamt. Vi noterar att kommunens finansiella mål omfattar kommunkoncernen men att verksamhetsmålen endast omfattar kommunen. God ekonomisk hushållning har därmed inte utvärderats för kommunkoncernen avseende verksamhetsmålen.

2.4.1 Finansiella mål

Kommunens finansiella perspektiv har delats i fem mål:

- *Årets resultat ska uppgå till minst 4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.*

Årets resultat om 185,5 mnkr motsvarar 6,9 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket innebär att målet har uppnåtts.

- *Självfinansieringsgraden för årets investeringar i skattefinansierad verksamhet ska uppgå till minst 100 procent.*

Självfinansieringsgraden i den skattefinansierade verksamheten uppgår till 253,7 procent, vilket innebär att målet har uppnåtts.

- *Nettokostnaderna ska inte öka snabbare än summan av skatteintäkter och statsbidrag.*

För 2021 överstiger skatteintäkter och generella statsbidrag nettokostnadsutvecklingen. Därmed bedöms målet för år 2021 vara uppnått.

- *Kommunens externa låneskuld ska inte överstiga 4,0 mdkr.*

Låneskulden för kommunen uppgår till 3,5 mdkr per 2021-12-31 vilket innebär att målet för 2021 uppnåtts.

- *Soliditeten för kommunkoncernen ska vara oförändrad eller öka*

Soliditeten har för kommunkoncernen ökat med 2,7 procentenheter sedan föregående år, vilket innebär att målet har uppnåtts.

Kommunens bedömning är att kommunen uppfyller god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv.

Bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att de finansiella målen är förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen. Vi noterar att samtliga finansiella mål har uppnåtts.

2.4.2 Verksamhetsmål

Av verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning bedöms vid årsbokslutet tre av fem mål ha uppnåtts. Vidare görs kommunstyrelsen bedömningen att fem av sju nyckeltal är uppfyllda.

Kommunens bedömning är att kraven på verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning är uppfyllda. Denna bedömning baseras på att majoriteten av verksamhetsmålen har uppfyllts.

Bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet är förenliga med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen. Vi noterar att tre av fem mål är uppfyllda.

2.5 Resultatet

Årets resultat uppgår till 185,5 mnkr vilket är 80,3 mnkr bättre än det budgeterade resultatet på 105,2 mnkr. Verksamhetens intäkter har minskat med ca 4% (28,1 mnkr) medan

kostnaderna har ökat med ca 3,6 % (109,5 mnkr) jämfört med föregående år. Minskningen av intäkter avser främst intäkter från bidrag och kostnadsersättningar samt exploateringsintäkter. Kostnadernas ökning är främst hänförliga till de ökade kostnaderna för personal, pensionskostnader samt lämnade bidrag.

Kommunen har på totalen en positiv budgetavvikelse om 80,3 mnkr, fördelad enligt följande:

Skattefinansierad verksamhet	23,3 mnkr
Avgiftsfinansierad verksamhet	-2,6 mnkr
Finansieringen	59,7 mnkr

Budgetavvikelser för kommunens verksamheter avser främst Vård- och omsorgsnämnden där det finns en budgetavvikelse på 16,3 mnkr, Barn- och ungdomsnämnden som visar en budgetavvikelse om 8,7 mnkr samt Socialnämnden som avviker från budget med 6,3 mnkr.

För Vård- och omsorgsnämnden omfattar överskottet ökade intäkter utöver vad som ingick i budget. Kostnaderna har under året även omfördelats då privata utförare tagit marknadsandelar och kommunen därmed får lägre personalkostnader men ökar sina köp av tjänster.

För Barn- och ungdomsnämnden beror överskottet i likhet med för Vård- och omsorgsnämnden till stor del på att intäkterna i form av statsbidrag ökat. Nämnden har även fått högre ersättningar för VFU-studenter, barn/elever från annan kommun och från Arbetsförmedlingen än vad som omfattades av budget.

För Socialnämnden var statsbidraget överbudgeterat men då nämnden under året haft lägre personalkostnader till följd av vakanser och lägre kostnader för arvoden till uppdragstagare görs en positiv budgetavvikelse vid årets slut.

Vi har granskat resultaträkningen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter.

2.6 Balansräkning

2.6.1 Avsättningar

Kommunen redovisar sedan 2017 pensionerna enligt den så kallade fullfonderingsmodellen som innebär att pensionerna ligger med i balansräkningen som en avsättning. Redovisning på detta sätt strider mot LKBR där det framgår att pensioner ska redovisas enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att pensionerna inte lyfts in i balansräkningen som en avsättning utan ligger som en ansvarsförbindelse. Kommunen har sammanställt en jämförelse mellan bland- och fullfonderingsmodellen i årsredovisningen.

I Alingsås kommun redovisas pensionsskulden som en avsättning och dessa uppgår för 2021 till 949,7 mnkr (933,4 mnkr). I avsättningen om 949,7 mnkr ingår inte den avgiftsbestämda ålderspensionen då utbetalningen av denna sker året efter intjänande.

Vidare har kommunen avsättningar för deponier om 20,1 mnkr (16,2 mnkr). Ökningen om 3,9 mnkr är hänförlig till den årliga avsättningen som görs för att följa den prognosti-

serade nyttjandegraden av deponin. Sedan tidigare finns ett uppdrag att genomföra inventeringar för att säkerställa att inga okända deponier finns i kommunen samt att på nytt genomföra beräkningar för deponiernas återställningskostnader. Inventering och nya beräkningar har inte skett under 2021. Detta upplyser kommunen om under Redovisningsprinciper.

Vidare omfattar kommunens övriga avsättningar (62,3 mnkr) även en avsättning för bidrag till infrastruktursatsningar. Dessa uppgår per 2021-12-31 till 39,7 mnkr (7,4 mnkr) och är hänförliga till bland annat medfinansiering av E20 samt gång- och cykelvägar men även planskildhet avseende Krangatan.

2.6.2 Kortfristiga placeringar

Kommunens kortfristiga placeringar uppgår till 900,8 mnkr (673,0 mnkr). De realiserade vinsterna och förlusterna för året, vilka nu är i linje med LKBR kap. 7, redovisas i årsredovisningen till 4,8 mnkr (4,2 mnkr).

De realiserade vinsterna och förlusterna har en positiv effekt på finansnettot som därmed avviker från budget. De realiserade vinsterna och förlusterna har även en inverkan på balanskravet då dessa återförs i balanskravsutredningen.

Placeringarna är i linje med de antagna finansriktlinjerna för kommunen, vilka inte tillåter något högre risktagande och som därmed ger en kortare placeringshorisont.

2.6.3 Offentliga investeringsbidrag

Kommunens hantering av erhållna offentliga investeringsbidrag var tidigare att de reducerade det bokförda värdet. Enligt RKR R2 Intäkter ska *"Investeringsbidrag och anslutningsavgifter periodiseras och intäktförs linjärt under den period över vilken de tillgångar som finansierats med hjälp av investeringsbidraget respektive anslutningsavgiften skrivs av"*.

Hanteringens nu är i linje med R2 Intäkter, dock noterar vi att har ingen korrigerings gjorts för anläggningsavgifter/investeringsbidrag före 2012.

2.7 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

Den tillämpade modellen överensstämmer i allt väsentligt med RKR R13.

Bedömning

Vår bedömning är att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansieringar och investeringar och att kassaflödesanalysen har upprättats i enlighet med gällande rekommendation.

2.8 Driftredovisning

Enligt LKBR 10:1 ska driftredovisningen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som har fastställts för den löpande verksamheten.

Enligt RKR R14 Drift- och investeringsredovisning ska utfall kunna stämmas av mot årsredovisningens övriga delar och fullmäktiges budget.

Bedömning

Vår bedömning är att informationen kring driftredovisningen i årsredovisningen uppfyller kraven i enlighet med lagstiftningen.

2.9 Investeringsredovisning

Enligt LKBR 10:2 ska investeringsredovisningen innehålla en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet.

Enligt RKR R14 ska utfallet kunna stämmas av mot fullmäktiges budget och plan för investeringsverksamheten. Vidare framgår det att fleråriga pågående och under året avslutade investeringar ska kunna stämmas av och investeringsredovisningen ska även omfatta kommunala koncernföretags investeringar som fullmäktige tagit ställning till.

Kommunen redovisar investeringarna per nämnd men inte per investering i den ekonomiska redovisningen.

Bedömning

Vår bedömning är att informationen kring investeringsverksamheten i årsredovisningen uppfyller kraven på en samlad investeringsredovisning i enlighet med gällande lagstiftning.

2.10 Sammanställd redovisning

Sammanställda räkenskaper för en kommunal koncern avser enligt LKBR 12:1 en sammanställning av kommunens och de kommunala koncernföretagens resultaträkningar, balansräkningar och kassaflödesanalyser samt noter.

De sammanställda räkenskaperna innehåller förutom primärkommunen följande kommunala koncernföretag som redovisas i årsredovisningens koncernstruktur:

- AB Alingsås Rådhus, 100%
 - Alingsås Energi Nät AB, 100%
 - Alingsås Energi AB, 100%
 - Fastighetskoncernen Alingsås Rådhus AB, 100%
 - AB Alingsåshem, 100%
 - AB Alingsåshem 2, 100%
 - FABS AB, 100%
 - FABS 2, 100%

I den sammanställda redovisningen ingår förutom kommunen och ovanstående kommunala koncernföretag även Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund till 78 %.

Konsolidering har skett enligt förvärvsmetoden vilket innebär att dotterbolagens egna kapital vid förvärvet, fastställt som skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas verkliga värden, elimineras i sin helhet. Internvinster inom kommunkoncernen elimineras i sin helhet.

Då kommunen redovisar pensioner enligt fullfonderingsmodellen finns det inga väsentliga skillnader i redovisningsprinciper mellan kommunen och dotterbolagen.

Vi har inte funnit några avvikelser i vår granskning avseende de sammanställda räkenskaperna.

Dag som ovan
KPMG AB

Thomas Bohlin

Auktoriserad revisor

Josefine Kjellberg

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.